

БОЙКО.

(Разказъ отъ Вуйчо Ваню — за юноши).

Хубавъ септемврийски день. Слънцето току-що бѣ се показало надъ хоризонта. Лежъ утрень вѣтрецъ тихичко полѣхваше, а ведрото небе мило се смѣеше надъ тихото Балканско селце Соколово, което тая сутринъ бѣ извънредно оживено. Шумъ и врѣва долитаха отъ всички краища на селото, но най-голѣмата глѣчка идеше отъ къмъ мегдана прѣдъ кръчмата на бай Веселина. Мегданътъ гъмжеше отъ хора. Сбрало се бѣше сѣкашъ цѣлото село. Встрѣдъ човѣшката глѣчка, ясно се чуваха ручилата на гайдитѣ и ритмическитѣ бумтения на тѣпанитѣ. Каква бѣ тая подранила веселба? — Соколовчани изпращаха запаснитѣ войници!... Последнитѣ, стегнати съ бѣли навуша, кръстосани съ черни врѣви, накривили рунтави калпаци, окичени съ бръшлянъ и чемширъ, се черпѣха и веселѣха за „добъръ пжтъ“ прѣдъ кръчмата на мегдана.

И весело и тѣжно бѣ на всички, и весело и тѣжно бѣ на Бойка, личень юнакъ въ село. Стои Бойко на мегдана и ни дума продумва, ни на хоро се хваща, нито пѣкъ въ кръчмата влиза. До него стои Невѣна, неговата скромна, спретната невѣста, държаща на ржка мжжка рожба; и тя е свела очи, мълчи умислена и сѣкашъ не чува нищо отъ общата глѣчка. Тукъ е и дѣдо Върбанъ, Бойковия татко, и баба Върбаница, и Златанъ, Бойковъ братъ, и Ружа, Златановата жена, и Невѣнината стара майка, и... цѣло село изпровождачи.

Слънцето бѣше подскочило двѣ копрали надъ Вито-върше. Врѣме бѣше за трѣгване, и навалицата се размърда. Хайдутъ Борилъ, селскиятъ кавалджия, поведе малката соколовска дружинка запасни. И трѣгнаха и заредиха се изпровождачи: закретаха баби, забързаха жени, затичаха дѣца. Мегданътъ прѣдъ бай Ве-

селиновата кръчма запуснѣ. Стигнаха накрай село... и тукъ нови хора, нови пѣсни...

Но наближи врѣме за раздѣла, за жива раздѣла! — И захванаха прощавкитѣ, заредиха се благославкитѣ: и мили думи се думаха, и горещи сълзи се ронѣха...

„Хайде, Бойко, стига си тѣгувалъ! Развесели се и ти! Юнакъ, юнакъ искамъ да се върнешъ, съ вѣнци и китки да те посрѣщнемъ“... рече дѣдо Върбанъ и гордо-гордо потупа Бойка по рамото. И Бойко цѣлуна ржка на татка си; сърцето му лудо заигра, а лека руменина облѣ хубавото му лице...

„На добъръ часть, синко! Да даде Господъ живъ и здравъ да се върнешъ, мама!“ шепнѣше прѣзъ сълзи баба Върбаница и се подигаеше на прѣсти да цѣлуне Бойка по челото.

„Е, тамъ Богъ знае, майко!“ — отвърна Бойко, като се посниши.

Баба Върбаница обви съ немошнитѣ си ржцѣ шията му, и съ благъ трепетъ и сладка мжка долѣпи безкрѣвнитѣ си устни до пламналото му чело...

„Прощавай, Бойко! Света Богородица да те закрия! Бжди здравъ и веселъ, Бойко... Не ни забравяй; пиши, разтушвай ни!“

Невѣна се задави отъ сълзи...

„Невѣно, недѣй плака!“ рече сепнато Бойко. „Азъ ще се върна, вѣрвай Бога, ще се върна живъ и здравъ! Ще ме видишъ...“

Бойко се недоизказа. Невѣна го погледна изподъ вѣжди, и тиха усмивка озари лицето ѝ.

„Дай Боже, дай Боже!“ шепнѣше унесено тя и цѣлуваше мощната ржка на своя левентъ Бойко. Дѣтенцето плахо се притискаше до майчината си пазва. — „Дай, мама, дай да те цѣлуне татко!“ мълвѣше майка му. „Таа-ти, таа-ти!“ — изрече усмихнато малкия юнакъ и двѣ бѣли като снѣгъ ржчички обвиваха Бой-